

REMISSVAR

2022-03-09

Finansdepartementet

Fi2022/00535

Sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk

Småföretagarnas Riksförbund är ett förbund av småföretagare för småföretagare och har som syfte att påverka politiska beslut för att göra det enkelt, tryggt och lönsamt att driva företag. Förbundets näringspolitiska program inrymmer förslag på vad som behöver förändras och förbättras för att stärka företagsklimatet för mikro- och småföretag på ett nationellt plan.

I syfte att kompensera jord- och skogsbruket för ökade kostnader på olika insatsvaror och värna konkurrenskraften föreslås i denna promemoria att skattenedsättningen för diesel som används i yrkesmässig jord-, skogs- och vattenbruksverksamhet tillfälligt höjs. Skattenedsättningen utökas med 2 000 kronor per kubikmeter till en sammanlagd nedsättning av energi- och koldioxidskatt på 3 930 kronor per kubikmeter från 1 juli 2022 till och med 30 juni 2023. Förslaget medför ändringar i lagen om skatt på energi som föreslås träda i kraft den 1 juli 2022 och upphör att gälla vid utgången av juni 2023.

Småföretagarnas Riksförbund är självklart positivt till förslaget som sådant och den bakomliggande ambitionen *att kompensera jord- och skogsbruket för ökade kostnader på olika insatsvaror och värna konkurrenskraften*.

Dock finns det anledning att ifrågasätta upplägget utifrån olika aspekter:

Jord-, skogs- och vattenbruksverksamhet är utan tvivel utsatta för en hård kostnadspress pga marknadsutveckling, energipolitik, höjda skatter, miljörelaterade krav mm. De föreslagna skattesänkningarna är ett litet steg i rätt riktning men förslår inte långt då dessa relateras till den massiva uppgång i kostnader som pågår och som kommer att förvärras av kriget i Ukraina.

Småföretagarnas Riksförbund har medlemmar inom vitt skilda branscher, bl a jordbruk. Förbundet har nyligen blivit kontaktade av en grupp företag inom detta område vilket lett till att förbundet etablerat ett samarbete med organisationen Sveriges Mjölkbönder.

Det som fört oss samman är bl a en delad oro för situationen inom olika basnäringar i Sverige. Den ekonomiska situationen är problematisk för de "gröna näringarna" som en följd av olika faktorer som listas nedan.

Sveriges politiker och myndigheter väljer att landet ska gå i bräschen för en grön omställning vilket leder skärpta formella krav kopplade till bl a miljö och djurhållning. Jordbruket möter samtidigt växande kostnader kopplade till energi, bränsle, insatsvaror. Allt detta leder till ökade kostnader.

Småföretagarnas Riksförbund, Pottenborgsvägen 4 B, 263 57 Höganäs

Tel: 042-342850 E-post: info@smaforetagarna.se

Samtidigt bestäms jordbrukets intäkter i hög grad på en internationell marknad. Svenska jordbrukets kunder är därför inte beredda betala för de extra kostnader som politiken i Sverige bestämt. Ekvationen med stigande kostnader som inte matchas av stigande intäkter är ohållbar. Detta leder till utslagning av svenskt jordbruk med ytterligare sänkt egenförsörjning och mindre närodlat och att jordarna inte utnyttjas för livsmedelsproduktion.

Politiken kan inte påverka intäktssidan i någon större omfattning men kostnadssidan kan påverkas genom justering av skatteuttag och ändringar i lagar och regler. Jordbruket behöver inte mera bidrag utan ett kostnadsläge som gör att företag kan drivas lönsamt långsiktigt och med minskad administration för hantering av transfereringar.

Ovan nämnda trender är inte nya men förstärks och når kritiska nivåer i en omvärld som bara under de senaste månaderna blivit betydligt mera orolig. Vari oron består behöver knappast påpekas, det handlar om störningar i handeln, kostnadsökningar drivet av energisektorn, råvaror och nu senast ett dramatiskt krig i Europa med omfattande sanktioner.

Dessa faktorer enskilt är mer än vad många klarar av att hantera men verkliga läget är värre än så. Många småföretagare har en ansträngd ekonomi efter pandemin. Till det kommer att Sverige driver en politik inom viktiga områden som energiförsörjning, miljölagstiftning och beskattning av bränslen som påtagligt avviker från övriga Europa.

I det bästa scenariot där småföretagen klarar av dessa kostnadsökningar blir i vilket fall resultatet att resurser för omställning kommer att saknas. Utan lönsamhet går det inte att frigöra medel för investeringar i alternativ teknik eller ta kostnader för lägre produktivitet

I närtid ligger ytterligare svårigheter som kommer att slå hårt mot branscher som jordbruk och animalieproduktion, såsom:

- Spannmålspriserna har stigit brant de senaste åren och kurvan blir ännu brantare eftersom Ukraina är Europas kornbod och en av världens största exportörer av spannmål och solrosolja.
- Ryssland står för 40 % av världsexporten av växtnäringsråvaran ammoniumnitrat och är stor exportör av råvara för fosforgödsel.
- Ryssland och Belarus är Europas viktigaste källa för kalium och står för 20 % av världens kaliumförsörjning.
- Brasilien, en annan av världens viktigaste livsmedelsexportörer, är helt beroende av rysk växtnäring.

Slutsatsen av ovanstående är att vi kan räkna med att det kommer uppstå rena brister, på gödsel och vissa råvaror samtidigt som prisutvecklingen på energi blir allt svårare att bedöma.

I en mera orolig omvärld blir allt flera medvetna om behovet av att ett land behöver ha en rimlig självförsörjningsgrad på livsmedel. I stort bedöms Sverige ha en självförsörjningsgrad på 50%. Detta kan jämföras med Danmark som har en självförsörjningsgrad på 130% och Finland med 80%. Sverige har heller inga beredskapslager.

Givet vår omvärld borde vår självförsörjningsgrad för livsmedel uppgå till minst 70 %. Många skulle nog anse att det finns goda skäl för en betydligt högre ambition om man betänker följande:

- Sverige har utomordentliga förutsättningar för livsmedelsproduktion när det gäller jordar, klimat mm.

- När det gäller klimatmålen skulle dessa vara betjänta av minskad import av livsmedel, ofta via flygtransport, från andra sidan jordklotet och från produktion som är mindre klimatvänligt än under svenskt regelverk.

Hur kan alla dessa utmaningar bemötas?

I nuvarande allvarliga läge handlar det primärt om att säkerställa att dagens näringsliv kan överleva de närmast åren och i andra hand om möjligt frigöra förmåga att satsa på alternativa lösningar.

Vi är övertygade om att nedan listade åtgärder är nödvändiga och kommer att göra skillnad:

- De höga och oberäkneliga elpriserna är ett allvarligt orosmoment för många småföretag i dessa branscher och måste ges skattelättnader motsvarande vad som erbjuds internationella IT-företags datahallar i norra Sverige.
- Dieselpriiserna måste anpassas till villkoren inom EU vilket åstadkoms genom att vi lägger oss på EU-genomsnittet för dieselskatten och på EU:s minimikrav för reduktionsplikten.
- För att uppnå ovan uttalade mål uppmanar vi riksdagens partier att göra en ny energiöverenskommelse.

Ovan presenterade lägesbeskrivning leder till att vi inte kan se på det förslag som remissen avser på annat sätt än som en liten gest av välvilja samtidigt som regeringen väljer att bortse från de reella hot mot olika näringars överlevnad som föreligger liksom från andra uppenbara konsekvenser som ytterligare sänkt självförsörjningsgrad på livsmedel.

Om syftet egentligen är att värna konkurrenskraften måste regeringen ta hela frågan om basnäringarnas ekonomiska överlevnadsförmåga på betydligt större allvar och baserat på detta föreslå generella sänkningar av olika skatter och avgifter i stället för att bygga ut bidragssystemet ytterligare.

Med vänlig hälsning

Peter Thörn
Förbundsordförande

Sten Lindgren